

Ο ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Ἄμες δὲ γ' ἐσόμεθα πολλῷ κάρρονες

ΑΘΗΝΑ, 17 ΝΟΕΜΒΡΗ 2000 - τεύχος 188

Τί δουλειά έχω εγώ μ' αυτούς ;
(ευτυχώς, καμμία !)

Ήταν 17 Νοέμβρη. Όχι του 1973... Όχι του 1980... Όχι του 1985... Ήταν 3-4 χρόνια μετά την εν ψυχρώ δολοφονία του Μιχάλη Καλτεζά.
Στο νεκροταφείο του Ζωγράφου, ο - υπουργός τότε του ΠΑΣΟΚ - Μαγκάκης κατέθετε, εκ μέρους της "σοσιαλιστικής" κυβέρνησης, στεφάνι στους τάφους των εν ψυχρώ δολοφονημένων του 1973.
Κάποιος δημοσιογράφος πλησίασε τον υπουργό.
- Εδώ, λίγο παρά κάτω είναι ο τάφος του Μιχάλη Καλτεζά. Θα καταθέσετε κι εκεί κάποιο στεφάνι ;
- Τί δουλειά έχω εγώ μ' αυτούς ; ήταν η εύλογη απορία του υπουργού.

Τί δουλειά μπορούσε πράγματι να έχει ο υπουργός (δικαιοσύνης, αν θυμόμαστε καλά) Μαγκάκης με τον δολοφονημένο 15χρονο ;
Τί δουλειά μπορούσε να έχει με την Σταματίνα Κανελλοπούλου και τον Ιάκωβο Κουμή που δολοφονήθηκαν το 1980 ;

Τί δουλειά είχε - θα ρωτήσετε - με τα θύματα της κτηνωδίας των οργάνων της δικτατορίας, του 1973 ;

Α ! Αυτό είναι άλλο.
Την διαφορά την κάνει εκείνο το "δικτατορίας". Γιατί όλα τα άλλα είναι ίδια. Και οι Αναρχικοί που το πυροδότησαν. Και τα όργανα. Και η κτηνωδία τους. Και τα θύματα. Και η χρονολογία, ακόμη, που θα μπορούσε κάλλιστα να είναι 2000.

Ο Μαγκάκης πράγματι δεν είχε καμμιά δουλειά, ούτε με τους νεκρούς του 1973, ούτε με τους νεκρούς του 1980, ούτε με τον νεκρό του 1985...
Αρμοδιότεροι και υπεύθυνοι ήταν άλλοι. Ο Κουτσόγιωργας, ο Τσούρας, ο Θεράπος, ο Τοτόμης...

Ακόμη και ο Μαγκάκης - σαν Μαγκάκης - θα μπορούσε να ήταν οποιοσδήποτε άλλος υπουργός οποιασδήποτε άλλης κυβέρνησης, οποιοσδήποτε άλλος πολιτικάντης οποιουδήποτε άλλου κόμματος.

Οποιουδήποτε, εκτός από την ΕΠΕΝ (και των επιγόνων της) και το ΚΚΕ.

Για την πρώτη, η διαφορά βρίσκεται - και πάλι - σ' εκείνο το "δικτατορίας" (το 1973, βέβαια, το έλεγαν "επαναστάσεως").

Για το δεύτερο, δεν υπήρχε ούτε αυτή η διαφορά. Ήταν όλοι τους προβοκάτορες. Και το 1973. Και το 1980. Και το 1985. Και κάθε χρόνο...
Αν ο καλόπιστος παρατηρητής δεν προσέξει εκείνο το "μαρξιστικό" στοιχείο, δεν μπορεί παρά να αποδώσει στο ΚΚΕ τον τίτλο του πιστότερου "Ηρακλή του Στέμματος", της πιο αφοσιωμένης "Εστιάδος του Πυρός του χουντικού Φοίνικος", του πιο ένθερμου "Ζηλωτή και Προμάχου της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας". Γιατί, όσο κι αν αποκαλούσε και αποκαλεί το στέμμα : "μοναρχοφασισμό", τον εκ της τέφρας του αναγεννώμενο φοίνικα : "όρνιο της χούντας" και την κοινοβουλευτική δημοκρατία : "αστική και ολιγαρχική", κάθε φορά που κάποιος στρεφόταν ενάντια στον βασιλιά, στον δικτάτορα, στην βουλή, αναγορευόταν από το Κόμμα "Πράκτορας", "Κρυπτοφασίστας", "Προβοκάτορας".
Εδώ, το κλειδί βρίσκεται - βέβαια - στην λέξη (και στην έννοια) "μαρξιστικό", αφού ο μαρξισμός (εκ γεννετής, για όσους - τουλάχιστον - είχαν το κουράγιο να εντρυφήσουν στα όσα ιστορικά γεγονότα έχουν μείνει γνωστά ως

"σχίσμα στην Διεθνή") δεν επεδίωξε ποτέ - παρά τις διακηρύξεις του - να καταστρέψειτην εξουσία και τις δομές της, αλλά να τις "καταλάβει" και να τις διατηρήσει προς όφελος της εργατικής τάξης (κατά την αφελή άποψη του Μαρξ) ή του κομματικού καθεστώτος (κατά την ευφυέστερη και πρακτικότερη άποψη των μαρξιστών).

Φυσικά, μια μέρα σαν κι αυτή, δεν είναι η πλέον ενδεδειγμένη να ασχοληθεί κανείς, ούτε με το ΠΑΣΟΚ, ούτε με το ΚΚΕ, ούτε με τον ακόμη θλιβερώτερο Συνασπισμό. Κάτι τέτοιο δεν θα ήταν μόνο ασέβεια στην μνήμη εκείνων που σκοτώθηκαν. Θα ήταν και ματαιοπονία.

Έτσι, λοιπόν, δεν μπορεί να υπάρξει παρά μία και μόνη απάντηση στο ερώτημα του Μαγκάκη και του οποιουδήποτε άλλου πολιτικάντη.

Η μόνη δουλειά που έχουν με τα θύματα των Πολυτεχνείων και όλων των άλλων λαϊκών εξεγέρσεων είναι ΝΑ ΤΑ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥΝ (και πριν, και μετά τον θάνατό τους). ΝΑ ΤΑ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΣΚΥΛΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥΣ...

ΣΗΜΕΡΑ, 15 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΚΑΛΤΕΖΑ, 20 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΤΑΜΑΤΙΝΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΚΟΥΜΗ, 27 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΩΝ 200 ΔΙΑΔΗΛΩΤΩΝ ΤΟΥ 1973 (που η μεταχουντική δημοκρατία και ο "αλήστου μνήμης" Τσεβάς περιόρισαν σε καμμιά 20ριά), ο "Αναρχικός", δεν θέλει να κάνει ένα ακόμη μνημόσυνο.

Αντί γι' αυτό, θα κάνουμε σήμερα μιαν άλλου είδους αναδρομή στο παρελθόν. Όχι μόνο επειδή δεν την έκανε κανείς άλλος (απ' όσο ξέρουμε) μέχρι σήμερα, αλλά και επειδή πιστεύουμε ότι θα είναι μια αναδρομή στο παρελθόν με προοπτικές για το μέλλον. Θα είμαστε όσο το δυνατόν σύντομοι.

17/11/1973 : ΠΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΕΓΙΝΕ Η ΣΦΑΓΗ ;

★ Οι διαδηλωτές φοιτητές που κατέλαβαν το Πολυτεχνείο το απόγευμα της 14/11 δεν ήταν ούτε αρκετοί (περίπου 1500 - 2500, πολλοί από τους οποίους μπαινόβγαιναν), ούτε οργανωμένοι (κάποιες ομάδες με συγκεκριμένες ιδεολογικές θέσεις, μόνο την επόμενη μέρα άρχισαν να συνειδητοποιούν πως η κατάσταση έβγαινε απ' τα στενά φοιτητικά όρια κι έπαιρνε άλλες διαστάσεις),

★ Η αστυνομία θα μπορούσε, με μια αποφασιστική επιχείρηση, να διαλύσει τα πάντα, αν επενέβαινε εκείνες τις πρώτες 15 - 20 ώρες. Όπως, όμως, και οι φοιτητές, έτσι και οι αστυνομικοί άργησαν να καταλάβουν τί ακριβώς συνέβαινε. Επί εξήμισυ ολόκληρα χρόνια, το μόνο παρόμοιο "επεισόδιο" που είχαν αντιμετωπίσει ήταν το "Κλείσιμο της Νομικής" και είχαν καταφέρει να το "κλείσουν", χωρίς νεκρούς, με καμμιά δεκαριά σοβαρά τραυματισμένους φοιτητές, με καμμιά πενηνταριά ελαφρότερα τραυματισμένους, με 100 - 150 συλληφθέντες. Ήταν σίγουροι για την δύναμή τους και για τον τρόμο που ενέπνεαν στους εν δυνάμει αντιπάλους τους.

★ Η χουντική κυβέρνηση του Μαρκεζίνη είχε αναλάβει - στηριζόμενη πάντα στον στρατό - να "πολιτικοποιήσει" την δικτατορία. Είχε προγραμματίσει με προσοχή τις "φοιτητικές εκλογές" και πίστευε πως θα μπορούσε να χειριστεί τα όποια "ψιλοεπεισόδια", με τρόπο που να απέβαιναν προς όφελός της και να ισχυροποιούσαν την θέση της, τόσο στο εσωτερικό της χώρας, όσο και διεθνώς. Πίστευε ότι αν άνοιγε λίγο την βαλβίδα θα εκτόνωνε μια κοινωνία που σιγόβραζε τόσα χρόνια. Δεν περίμενε ότι θα αντιμετώπιζε τον κίνδυνο να σκάσει το κανόνι.

★ Η κατάσταση αλλάζει ραγδαία το πρωί της 15/11, όταν η είδηση, πως το Πολυτεχνείο έχει καταληφθεί, διαδίδεται στα γυμνάσια. Οι μαθητές - αγανακτισμένοι απ' την στρατιωτικοποίηση της ζωής τους, με τα κουρέμματα "εν χρώ", με την χονδροειδή καθημερινή επιχείρηση "πλύσης" του εγκεφάλου τους με τα πλήθια τεχνάσματα της προπαγάνδας του Γεωργαλά - παρατάνε τα θρανία και συρρέουν - ομαδικά - στο Πολυτεχνείο. Είναι οι πρώτοι που - μέσα στον ακατέργαστο νεανικό ενθουσιασμό τους - πιστεύουν ότι πρέπει και μπορεί να γίνει κάτι περισσότερο από μια απλή αλλαγή του τρόπου εκλογής των διοικητικών συμβουλίων των ανωτάτων σχολών. Μη όντας φοιτητές, δεν δεσμεύονται από τα καρριεριστικά οράματα που τρέφουν οι αυριανοί "πνευματικοί ηγέτες" του τόπου. Δεν μαντρώνονται μέσα στον χώρο του Πολυτεχνείου. Καταλαμβάνουν τον χώρο γύρω απ' αυτό, αποκλείουν δρόμους (κυρίως την Πατησίων), δημιουργούν

ένα κυκλοφοριακό χάος και καταφέρνουν έτσι να μάθει όλη η Αθήνα ότι "στο Πολυτεχνείο κάτι τρέχει", πολύ πριν εκπέμψει ο ραδιοφωνικός σταθμός των εγκλείστων.

★ Η αστυνομία τους κυνηγάει μέχρι το Πάρκο, την Ομόνοια και παραπέρα. Οι ομάδες των συμμαθητών (10 - 20 μαθητές από κάθε σχολείο), ωστόσο, είναι ευέλικτες και οργανωμένες, αφού τα μέλη τους συνδέονται με προσωπικές σχέσεις, με κοινή ζωή, με κοινές επιθυμίες, επιδιώξεις, οράματα. Καταφέρνουν σε κάθε περίπτωση να ξανασυγκεντρώνονται γύρω απ' το Πολυτεχνείο και σιγά - σιγά αναπτύσσουν μια στρατηγική : Να κρατήσουν ανοιχτή την επικοινωνία των εγκλείστων με την Αθήνα. Να μεταδώσουν τα νέα στις πιο απομακρυσμένες γωνιές της πρωτεύουσας. Να γενικεύσουν και να ριζοσπαστικοποιήσουν τα μερικά και συντεχνιακά - αρχικά, τουλάχιστον - αιτήματα των φοιτητών.

★ Οι φοιτητές, στην αρχή τρομάζουν. Φοβούνται πως, με τις "παλαβομάρες τους", οι μαθητές θα προκαλέσουν την βίαιη επέμβαση της χούντας. Οι λιγοστοί (καμμιά πενηνταριά) Αναρχικοί, που βρίσκονται μέσα στο Πολυτεχνείο, δίνουν πραγματική μάχη για να εξουδετερώσουν τον πανικό που ενδέχεται να ξεσπάσει και για να κρατήσουν ανοιχτές τις πόρτες ώστε να βρίσκουν καταφύγιο οι μαθητές όποτε οι μπάτσοι επιχειρούν να τους διώξουν από τους γύρω δρόμους.

★ Από το βράδυ της 15/11 αρχίζει να εκπέμπει ο ραδιοφωνικός σταθμός. Παρά τις λυσσαλέες προσπάθειες της χούντας να τον "φιμώσει", το σήμα καταφέρνει να "περάσει" και να καλύψει μεγάλο μέρος της Αττικής.

★ Οι φοιτητές, χάρη στην δράση των μαθητών ξεπερνούν τον φόβο τους. Από την στιγμή που φοβόνταν κάποια "προβοκάτσια" από τους Αναρχικούς και τους μαθητές, μέχρι την στιγμή που αρχίζει να εκπέμπει ο ραδιοφωνικός σταθμός, η απόσταση είναι τεράστια. Γιατί, η χούντα, που δεν είχε ενοχληθεί σοβαρα με την "παρακώλυση της κυκλοφορίας", τις δεκάδες χιλιάδες χειρόγραφες προκηρύξεις και τις εκατοντάδες των συνθημάτων που είχαν διακοσμήσει όλα σχεδόν τα διερχόμενα λεωφορεία, τώρα, τρόμαζε.

★ Το πρωί της 16/11, η κατάσταση είχε γίνει πια κρίσιμη. Ο κόσμος που μαζευόταν γύρω απ' το Πολυτεχνείο δεν ήταν πια μόνο μαθητές και νέοι εργάτες και άνεργοι. Έρχονταν και μεσήλικες, που παρατούσαν τις δουλειές τους, όχι βέβαια μόνο για να συμπαρασταθούν στους φοιτητές, αλλά για να απαιτήσουν δυναμικά την παραίτηση της χούντας.

★ Στο σημείο αυτό φάνηκε ξεκάθαρα η ηλιθιότητα των πολιτικών κομμάτων. ΕΔΑ, Ένωση Κέντρου και ΕΡΕ απέφυγαν να εκμεταλλευθούν την στιγμή. Είχαν πεισθεί πως η πολιτική ζωή της χώρας θα εξελισσόταν ομαλά - μέσω της κυβέρνησης Μαρκεζίνη - προς την πολιτικοποίηση, και ετοιμάζονταν για τις εκλογές, τις οποίες έβλεπαν να διεξάγονται στο εγγύς μέλλον. Απέφυγαν να κάνουν ο,τιδήποτε θα μπορούσε να ρίξει την χούντα. Άλλωστε ο τρόμος τους από, την εκτός πια ελέγχου, πορεία των γεγονότων, δεν ήταν μικρότερος από τον τρόμο που έννοιωθε η δικτατορία. Ηλιθιότερο όλων αποδείχθηκε, τελικά, το ΚΚΕ, αφού στο τεύχος 8 της "Πανσπουδαστικής" (που εκδιδόταν από την ελεγχόμενη από το κόμμα Αντι-ΕΦΕΕ), κατάγγελλε τις χιλιάδες του κόσμου ως "καμμιά 200ριά προβοκάτορες" και καλούσε τα μέλη του να μην συμμετέχουν. Αν σκεφτεί κανείς ότι η ΕΡΕ και η Ένωση Κέντρου διέθεταν ακόμη κάποιες δυνατότητες ένοπλης δράσης, η λέξη "ηλιθιότητα" θα μπορούσε κάλλιστα να αλλάξει σε "προδοσία". Το ίδιο ισχύει και για τις δυο μεγάλες "αντιστασιακές οργανώσεις" ΠΑΚ (κατόπιν ΠΑΣΟΚ) και ΠΑΜ (προσκείμενο στο ΚΚΕ-εσωτερικού). Η διακηρυγμένη στάση όλων τους ήταν : ΟΧΙ ΕΝΟΠΛΟΣ ΑΓΩΝΑΣ.

★ Ήταν μοιραία λοιπόν η διάσπαση της σημαντικής δύναμης των διαδηλωτών, από την στιγμή που εγκατέλειψαν την γύρω περιοχή, για να πορευθούν προς το Σύνταγμα. Άρκεσαν μερικοί πυροβολισμοί και κάποιοι νεκροί για να σπάσει ο κόσμος σε μικρότερες ομάδες.

★ Η ανυπαρξία ισχυρής δύναμης διαδηλωτών γύρω από το Πολυτεχνείο έδωσε στους αστυνομικούς την δυνατότητα να ανέβουν στις ταράτσες των γειτονικών κτιρίων και να πυροβολούν τους εγκλείστους από ψηλά.

★ Η ανασυγκρότηση κάποιων διαδηλωτών και η απόπειρα κατάληψης του υπουργείου δημόσιας τάξης (στην γωνία των οδών Μάρνη και Γ' Σεπτεμβρίου) ήταν αποτέλεσμα του ενθουσιασμού με τον οποίο το πλήθος είχε μεθύσει και όχι προϊόν ώριμης και οργανωμένης σκέψης. Από καθαρά επιχειρησιακή σκοπιά, ήταν αυτοκτονία. Οι αστυνομικοί έβγαλαν στα παράθυρα τα βαρειά πολυβόλα και τους θέρισαν εν ψυχρώ.

★ Αντί γι' αυτό θα μπορούσαν - με μικρότερες δυνάμεις - να έχουν καταληφθεί ο ΟΤΕ και οι ραδιοθάλαμοι του Ζαππείου και να έχουν ληφθεί κάποια μέτρα που θα δυσκόλευαν την άνετη μετακίνηση των αστυνομικών δυνάμεων και αργότερα την κάθοδο των τεθωρακισμένων (π.χ. ανέγερση ισχυρών οδοφραγμάτων, άνοιγμα τάφρων, ανατίναξη κάποιων κομβικών σημείων του οδικού δικτύου).

★ Το πλήθος, ωστόσο, των διαδηλωτών δεν είχε καν σκεφτεί μια τέτοια προοπτική. Αυτό ακριβώς ήταν η κύρια αιτία της εν ψυχρώ δολοφονίας τόσων ανθρώπων που ποτέ δεν δικαιώθηκε...

17/11/1980 : ΓΙΑΤΙ ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΚΟΥΜΗΣ ;

★ Επτά χρόνια μετά την αντιχουντική εξέγερση του Πολυτεχνείου η πολιτική κατάσταση της χώρας είχε αλλάξει. Είχε αλλάξει παράλληλα και η φύση και ο τρόπος διεξαγωγής των κοινωνικών συγκρούσεων. Οι Αναρχικοί ήταν οι πρώτοι που το συνειδητοποίησαν, συμμετέχοντας ενεργά στις διαδηλώσεις και στις απεργιακές κινητοποιήσεις της National Can, των οικοδόμων κ.λπ. Είναι οι πρώτοι - και, μέχρι σήμερα, σχεδόν οι μόνοι - που χρησιμοποίησαν την μολότωφ και εφάρμοσαν την στρατηγική του "χτύπα και τρέχα". Αν, όμως, από "στρατιωτική" άποψη, είχαν σημειώσει θεαματική βελτίωση, από "στρατηγική" και "πολιτική" δεν είχαν κάνει παρά ελάχιστα βήματα.

★ Από "στρατηγικής" πλευράς, την θεαματικότερη πρόοδο είχε πραγματοποιήσει το ΚΚΕ. Είχε θέσει τους στόχους του (να παίξει "ρυθμιστικό ρόλο" και να μονοπωλήσει την ευρύτερη αριστερά, στην οποία συγκατέλεγε και την "γενιά της αμφισβήτησης"). Από "πολιτικής" πλευράς, παρουσίαζε υστερικά συμπτώματα, επιστρέφοντας στην δεκαετία του 1920 και στον αντιβενιζελισμό, όπως φαίνεται ξεκάθαρα στο ιστορικό απόφθεγμα του Χαρίλαου Φλωράκη : "Τί μπρόκολα, τί λάχανα ;". Από "στρατιωτικής" πλευράς, είχε παρατήσει τις τακτικές του ανταρτοπολέμου και είχε υιοθετήσει την πρωσσική αντίληψη του όγκου και της ισχύος.

★ Το ΠΑΣΟΚ είχε χάσει κάθε επαφή με όσα μάχιμα στελέχη του ΠΑΚ παρέμεναν αξιόμαχα, καθώς - ετοιμαζόμενο να αντικαταστήσει στην διαχείριση της εξουσίας την Νέα Δημοκρατία - ήταν αναγκασμένο να πείσει τους μικρομεσαίους για την "σοβαρότητα" και την "αξιοπιστία" εν όψει των εκλογών του 1981.

★ Το ΚΚΕ-εσωτερικού είχε παραμελήσει εντελώς την "στρατιωτική" εκπαίδευση των μελών και οπαδών του. Διέθετε μιαν ασαφή "στρατηγική", κατά το δυνατόν ήρεμων μαζικών διαδηλώσεων, ένα μείγμα "ανένδοτου" του Γεωργίου Παπανδρέου και της "σατυαγκράχα" ("παθητικής αντίστασης") του Μαχάτμα Γκάντι. Η "πολιτική" του διαπνεόταν από τον "ευρωπαϊκό προσανατολισμό" και το "ανθρώπινο πρόσωπο του σοσιαλισμού" και δεν στόχευε παρά σε κάποια εκπροσώπησή του στο κοινοβούλιο και στην προώθηση κάποιων στελεχών στον κρατικό μηχανισμό. Παρ' όλα αυτά, ήταν το κόμμα που, για λόγους καθαρά συναισθηματικούς/ιστορικούς είχε εκδηλώσει την πρόθεση να φτάσει στην πρεσβεία των ΗΠΑ, παρά την κυβερνητική απαγόρευση.
★ Οι ομάδες των αριστεριστών δεν διέθεταν ούτε "στρατιωτική", ούτε "στρατηγική", ούτε "πολιτική" άποψη. Διέθεταν μόνο την πίστη τους. Και την νοοτροπία του προδομένου απ' όλους κι απ' όλα "οσιομάρτυρα". Διέθεταν επίσης και μια γλώσσα ξύλινη, βγαλμένη απ' τα ευαγγέλια των Μάρξ, Ένγκελς, Λένιν, Στάλιν ή Τρότσκι ή Μάο Τσε Τουνγκ. Μια γλώσσα, που μόνο βιβλιογραφικά παρέπεμπε στην Οχτωβριανή Επανάσταση.
★ Από την άλλη μεριά, βρισκόταν η Νέα Δημοκρατία. Επί κεφαλής της - και πρωθυπουργός - ήταν ο Γεώργιος Ράλλης. Ήξερε ήδη πως κινδύνευε να χάσει τις εκλογές του 1981. Παρ' όλα αυτά - λόγω του ηπίου του χαρακτήρα - ήταν ανίκανος να αντιδράσει δυναμικά και να "βάλει χέρι" στους ακροδεξιούς που συνωστίζονταν γύρω του. Άρκεσε μια κουβέντα του πρεσβευτή των ΗΠΑ για να απογορεύσει στην πορεία την πρόσβαση στην πρεσβεία. Κι αφού την απαγόρευσε, σκέφτηκε πως ήταν καλή ευκαιρία να "επιδείξει την ισχύ" της κυβέρνησής του. Όσο κι αν τα λέει κάπως εξωραϊσμένα και "κρυπτογραφημένα", τα λέει - σχεδόν - όλα στις "Ώρες Ευθύνης" του.
★ Η αστυνομία είχε κληρονομήσει τις βασικές της δομές, αλλά και πολλά στελέχη, από την εποχή της μετεμφυλιακής περιόδου και της χούντας. Μέσα στους κόλπους της λειτουργούσαν κάποιες "στεγανές", χουντοβασιλικές παρασυναγωγές που πάσχιζαν (κατά τα πρότυπα του ΙΔΕΑ) να "παίξουν το δικό τους παιχνίδι".
★ Η "προετοιμασία" των αστυνομικών είχε αρχίσει από τις προηγούμενες ημέρες, με τα ασυρματικά κέντρα να δημιουργούν πολεμική ατμόσφαιρα. Πότε "συνάδελφος κινδύνευε", πότε "μέτρα αυτοπροστασίας", συν τις "αυστηρές διαταγές" των προϊσταμένων, είχαν αφιονίσει τους ΜΑΤάδες (που, έτσι κι αλλοιώς, είχαν την προδιάθεση).
★ Το κακό έγινε όταν η κεφαλή της πορείας (Αναρχικοί - αριστεριστές) έφτασε στα ανθοπωλεία του Συντάγματος ακολουθούμενη από το μπλόκ του ΚΚΕ-εσωτερικού. Οι αστυνομικοί εξαπέλυσαν βροχή δακρυγόνων κατά του όγκου των διαδηλωτών του ΚΚΕ-εσωτερικού και παράλληλα προσπάθησαν να παρεμβληθούν μεταξύ αυτών και των Αναρχικών/αριστεριστών, ώστε να απομονώσουν τους τελευταίους και να τους συλλάβουν (κατά το επίσημο σχέδιο του υπουργείου) ή να τους λιανίσουν (κατά το κρυφό σχέδιο των βασιλοχουντικών στεγανών).
★ Το σχέδιο πέτυχε μόνο εν μέρει. Οι Αναρχικοί κατάφεραν να χωθούν στο μπλοκ του ΚΚΕ-εσωτερικού, ακολουθούμενοι από τους αριστεριστές. Ένα μόνο μικρό μέρος, που δεν τα κατάφερε, αναγκάστηκε να αναζητήσει διέξοδο προς το Κολωνάκι ενώ οι λυσσασμένοι αστυνομικοί τους κυνηγούσαν.
★ Οι υπόλοιποι - οι περισσότεροι - αστυνομικοί στράφηκαν κατά του μπλοκ του ΚΚΕ-εσωτερικού, χτυπώντας ό, τι έβρισκαν μπροστά τους.
★ Τα μπλοκ του ΚΚΕ και του ΠΑΣΟΚ είχαν εν τω μεταξύ στρίψει προς την Ερμού, αφήνοντας ελεύθερο το πεδίο δράσης των αστυνομικών δυνάμεων.
★ Κυνηγημένος απ' την αστυνομία, ο κύριος όγκος των διαδηλωτών φεύγει πανικόβλητος προς την Πανεπιστημίου και την Σταδίου, χωρίς βέβαια να διανοηθεί να προβάλει αντίσταση. Το μόνο που θέλουν είναι να απομακρυνθούν απ' το πεδίο της μάχης. Χώνονται σε στενά, σε στοές, σε μαγαζιά.
★ Στα στενά και στις στοές, ωστόσο, κρύβονται ομάδες αστυνομικών. Καθώς οι διαδηλωτές μοιράζονται σε μικρότερες ομάδες, είναι πιο εύκολο για τους μπάτσους "να εντοπίσουν τους στόχους τους", δηλαδή, όσους έχουν μακρυά μαλλιά, δεν έχουν εμφάνιση "κυριλέ" ή απλά έχουν καλύψει τη μύτη τους με κάποιο μαντήλι για να προστατευθούν από τον καταιγισμό των δακρυγόνων.
★ Στην στοά του Μετοχικού Ταμείου Στρατού βλέπουν κάποια δυνατότητα διαφυγής η Σταματίνα κι ο Ιάκωβος. Χώνονται μέσα. ίσως να ήξεραν πως η στοά είναι διαμπερής. Το ήξερε σίγουρα ωστόσο η αστυνομία. Η Σταματίνα Κανελλοπούλου κι ο Ιάκωβος Κουμής δεν έφτασαν ποτέ στην έξοδο. Δολοφονήθηκαν από τα αφιονισμένα όργανα της τάξης, με "πολλαπλά κτυπήματα που κατεφέρθησαν σε όλο σώμα και την κεφαλή δι' αστυνομικών ράβδων, υποκοπάνων όπλων, ασπίδων, ως και δια γυμνών χειρών και λακτισμάτων".
★ Με την άτακτη φυγή των μελών και οπαδών του ΚΚΕ-εσωτερικού, η Σταδίου και η Πανεπιστημίου ανοίγουν για τις αστυνομικές δυνάμεις, ταυτόχρονα όμως επιτρέπουν στους Αναρχικούς να εφαρμόσουν την στρατηγική του "χτύπα και τρέχα", αφού ο χώρος τους επιτρέπει την ευελιξία των κινήσεων. Ο στόχος τους είναι διπλός : Από τη μια, να κτυπήσουν τις τράπεζες και ό.τι άλλο εκπροσωπεί το κράτος, το κεφάλαιο και τις ΗΠΑ. Από την άλλη, να φτάσουν στο Πολυτεχνείο, όπου θα τους "προστατεύσει το πανεπιστημιακό άσυλο". Με καδρόνια και μολότωφ ανακόπτουν την ορμή της αστυνομίας και πετυχαίνουν και τους δυο στόχους τους.
★ Η τακτική και συντεταγμένη (σε μεγάλο βαθμό) υποχώρησή τους είναι ένα από τα στοιχεία που θα απασχολήσουν για πολύν καιρό τους "εγκεφάλους" της αστυνομίας.
★ Φυσικά οι δυνάμεις των Αναρχικών δρουν με την ενίσχυση πολλών αριστεριστών, οι τελευταίοι ωστόσο δεν επιδιώκουν παρά τον δεύτερο στόχο.
★ Φτάνοντας στο Πολυτεχνείο, εξουδετερώνουν εύκολα τους λιγοστούς Κνίτες που προσπαθούν να κλείσουν τις πόρτες, μπαίνουν και το κηρύσσουν υπό κατάληψη.
★ Η αστυνομία περικυκλώνει το ίδρυμα, αλλά δεν εισβάλλει, επειδή η κυβέρνηση - που έχει ήδη πληροφορηθεί την δολοφονία των δυο διαδηλωτών - της το απαγορεύει αυστηρά (στέλνοντας, μάλιστα, άλλες μονάδες και αποσύροντας στα "μετόπισθεν" εκείνες που είχαν λάβει μέρος στην καταδίωξη), φοβούμενη το ξέσπασμα της λαϊκής οργής. Κάποιοι αστυνομικοί, ωστόσο, δεν το βάζουν κάτω. Πυροβολούν και τραυματίζουν δυο διαδηλωτές, τον έναν στο στήθος (Στ. Παπαπολυμέρου) και τον άλλον στο πόδι (Ν. Πατρώνη).
★ Αυτό, που δεν επιχειρεί η αστυνομία, αναλαμβάνουν να το επιχειρήσουν η ΚΝΕ και η ΕΣΑΚ, το φοιτητικό και το συνδικαλιστικό του ΚΚΕ. Δεν θα ασχοληθούμε εδώ με το "πολιτικό" στοιχείο αυτής της αισχρής ενέργειας (δεν ήταν άλλωστε ούτε η πρώτη, ούτε η τελευταία), αλλά με την τακτική που ακολούθησαν. Όρμησαν, μπούγιο, αλαλάζοντας προς τις πόρτες και, φυσικά, το έβαλαν στα πόδια με τις πρώτες μολότωφ.

★ Χρειάζεται, τελικά, η επέμβαση της ΕΦΕΕ και των αριστεριστών, για να λήξει η κατάληψη. Οργανώνεται "πορεία" προς το Σύνταγμα (την επόμενη μέρα) και "παμφοιτητικό συλλαλητήριο διαμαρτρίας" (την μεθεπόμενη). Με την πρώτη, επιτυγχάνεται η εκκένωση του Πολυτεχνείου, καθώς οι - λίγοι σε αριθμό - Αναρχικοί δεν μπορούν να το κρατήσουν μόνοι τους. Αναγκάζονται να συμμετάσχουν στην πορεία. Όταν, μετά το τέλος της πορείας, επιχειρούν να ξαναμπούν, το βρίσκουν κλειστό και κατειλημμένο από τους Κνίτες. Όσο για τους αριστεριστές (όλων των τάσεων), αυτοί, μη μπορώντας να κάνουν τίποτε καλύτερο, συναγωνίζονται το ΚΚΕ και το ΠΑΣΟΚ στην προβοκατορολογία. Με το "συλλαλητήριο", επιτυγχάνεται το τελικό "ξεφούσκωμα" της κατάστασης. Παρά την ισχυρή παρουσία Κνιτών και Εσακιτών, ωστόσο, οι Αναρχικοί καταφέρνουν να σκαρφαλώσουν στην εξέδρα, που έχει στηθεί στο Σύνταγμα για τα συνεργεία της τηλεόρασης, και - καθώς η κεφαλή της πορείας έμπαινε στην πλατεία - να πετάξουν δεκάδες χιλιάδες τρυκάκια, που έγραφαν : "ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ ΝΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΟΥΝ ΤΑ ΗΡΩΙΚΑ ΜΑΤ, ΤΟ ΗΡΩΙΚΟ ΚΚΕ ΚΑΙ ΤΟ ΗΡΩΙΚΟ ΠΑΣΟΚ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ 7 ΑΝΑΡΧΙΚΟΥΣ ΠΡΟΒΟΚΑΤΟΡΕΣ", εννοώντας τους επτά συντρόφους που είχαν συλληφθεί ως... δράστες των δυο δολοφονιών, των πυροβολισμών και των εκατοντάδων τραυματισμών !!! Ήταν μια από τις επιτυχημένες επιχειρήσεις της Αναρχικής προπαγάνδας, αφού το περιεχόμενο του feuille volant αναδημοσιεύθηκε και σχολιάστηκε - καυστικά για την κυβέρνηση και τα κόμματα - την στιγμή που όλα τα ΜΜΕ ασχολούνταν με τους "αυτοκαλούμενους 'αναρχικούς' προβοκάτορες και πράκτορες"...

★ Περιττεύει να πούμε ότι από τους αστυνομικούς παραπέμφθηκαν μόνο ο αρχιφύλακας Αναγνωστόπουλος και 2 αστυφύλακες, ως υπαίτιοι του τραυματισμού των δυο διαδηλωτών στο Πολυτεχνείο. Δικάστηκαν στο κακουργιοδικείο της Άμφισσας και - "φυσικά" - αθωώθηκαν, γιατί "ενώ πυροβολούσαν στον αέρα, οι δυο διαδηλωτές σκόνταψαν στις σφαίρες, κατά τύχη".

★ Από τους δεκάδες αστυνομικούς, που μηνύθηκαν από το ΚΚΕ-εσωτερικού, δεν κάθησε στο σκαμνί ούτε ένας.

★ Πρέπει, τέλος, να σημειώσουμε ότι ο δικαστικός ανακριτής, που ανέλαβε να ερευνήσει τα συμβάντα και να εντοπίσει τους δράστες της δολοφονίας της Σταματίνας Κανελλοπούλου και του Ιάκωβου Κουμή, ζήτησε από την αστυνομία - και πήρε - το απομαγνητοφωνημένο κείμενο των σημάτων που αντήλασσαν το "κέντρο" και οι "σταθμοί". Στο κείμενο αυτό υπήρχε ένα κενό αρκετών λεπτών, που αντιστοιχούσε στο χρονικό διάστημα, κατά το οποίο οι αστυνομικοί δολοφονούσαν τους δυο διαδηλωτές. Η ταυτότητα των δολοφόνων δεν εξακριβώθηκε ποτέ.

★ Στις "Ώρες Ευθύνης", ο Ράλλης προσπάθησε να δικαιολογήσει την ανικανότητα της κυβέρνησής του, αποδίδοντας την ευθύνη των τραγικών επεισοδίων σε πράκτορες του ΠΑΣΟΚ που δρούσαν μέσα στην αστυνομία. Δεν προσκομίζει, ωστόσο, κανένα συγκεκριμένο στοιχείο που να αποδεικνύει αυτόν τον ισχυρισμό του. Αντίθετα, η ύπαρξη βασιλοχουντικών στεγανών στους κόλπους της αστυνομίας αποδεικνύεται από πληθώρα προγενεστέρων και μεταγενεστέρων δημοσιευμάτων, στα οποία περιλαμβάνονται ονοματεπώνυμα και συγκεκριμένα περιστατικά. Οι σχέσεις των βασιλοχουντικών (που μισούσαν θανάσιμα τον Κ. Καραμανλή - τον παλιό) με το ΠΑΣΟΚ, αποκαλύφθηκαν αργότερα (χαφιέδες της Μέσης Ανατολής και του εμφυλίου που προσελήφθησαν ως δημοσιογράφοι απ' το "συγκρότημα του Κουρή", χρηματοδότηση βασιλοχουντικών και ναζιστικών εντύπων και ομάδων από το "σοσιαλιστικό" υπουργείο προεδρίας της κυβέρνησης κ.λπ.).

★ Τα συμπεράσματα της 17 Νοέμβρη του 1980 θα μπορούσαν να συνοψισθούν στα εξής σημεία :

- Το ΚΚΕ αποκαλύπτει δημόσια το πραγματικό του πρόσωπο.
- Λιγότερο κραυγαλέα, το ΠΑΣΟΚ δείχνει - από τότε - πως, προκειμένου να πάρει και να κρατήσει την εξουσία, δεν θα διστάσει να πουλήσει το λαϊκό κίνημα. Λίγους μήνες μετά την εκλογική του νίκη, το 1981, τριπλασιάζει τον αριθμό των διμοιριών των ΜΑΤ.
- Το ΚΚΕ-εσωτερικού αποδεικνύεται ανίκανο να υπερασπίσει τα μέλη και τους οπαδούς του. Λίγο αργότερα θα αναγκαστεί να αλλάξει όνομα.
- Ο κρατικός μηχανισμός ελέγχεται από τα στεγανά.
- Τα ΜΜΕ (εφημερίδες, κρατικό ραδιόφωνο/τηλεόραση) δεν μπορούν - και δεν θέλουν - να ενημερώσουν τον κόσμο. Αντίθετα, κάνουν ό,τι μπορούν για να διαστρεβλώσουν και να κρύψουν την αλήθεια.
- Οι αριστεριστές είναι ανίκανοι να ξεφύγουν από τον κομματισμό και τις κρατιστικές καταβολές τους. Η συρρίκνωσή τους είναι αναπόφευκτη.
- Το λαϊκό κίνημα (και μέσα σ' αυτό οι Αναρχικοί) έχουν μάθει "τακτική", κόβωνται ωστόσο στην "στρατηγική" και στην "πολιτική". Οι στρατηγικοί στόχοι είναι ασαφείς και οι πολιτικές του, καθαρά ευκαιριακές.
- Οι Αναρχικοί (σαν ιδιαίτερο,αλλά αναπόσπαστο, κομμάτι του λαϊκού κινήματος) βγαίνουν πια απ' το αυγό τους. Μαθαίνουν να πολεμούν και μάχονται με ηρωισμό. Θα πρέπει, ωστόσο, να καταλάβουν πως η στρατηγική του "hit and run" κερδίζει μάχες, αλλά όχι πολέμους. Πέρα απ' την "μαχητική ικανότητα", χρειάζονται "διοικητική μέριμνα" (επιμελητεία, πληροφορίες) και ασφαλές σύστημα επικοινωνιών. Στο πολιτικό επίπεδο, θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις συμμαχίες τους και να μην χρησιμοποιούνται από τους "συμμάχους" τους.
- Οι διαδηλωτές θα πρέπει να διαθέτουν, όχι μόνο επιθετικά, αλλά και μέσα αυτοπροστασίας τους.

17/11/1985 : ΓΙΑΤΙ ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΗΚΕ Ο ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΛΤΕΖΑΣ ;

★ Αντίθετα με την περίπτωση των δολοφονιών του 1980, το 1985, ο Μιχάλης Καλτεζάς δολοφονείται μπροστά στα μάτια, όχι απλά του κόσμου, αλλά των δημοσιογράφων και των φωτορεπόρτερ που βρίσκονται εκείνη την ώρα στην πλατεία Εξαρχείων (η πορεία στην πρεσβεία των ΗΠΑ έχει τελειώσει και, μάλιστα, χωρίς να έχει συμβεί κανένα σοβαρό επεισόδιο μέχρις εκείνη την ώρα).

★ Ο δολοφόνος, ο αστυφύλακας των ΜΑΤ Αθανάσιος Μελίστας, υποδεικνύεται από τους παριστάμενους και "τίθεται αμέσως υπό κράτηση" από τους συναδέλφους του. Η τύχη του είναι γνωστή. Μερικά χρόνια αργότερα, αθωώνεται, καθώς το δικαστήριο κρίνει πως πυροβόλησε "αμυνόμενος", αφού ο Μιχάλης "είχε εκτοξεύσει εναντίον των αστυνομικών μολότωφ" (απ' το οποίο ούτε οι αστυνομικοί, ούτε το λεωφορείο τους έπαθε το παραμικρό.

★ Γνωστά είναι και τα όσα είχαν προηγηθεί τον Μάη του ίδιου χρόνου. Οι Αναρχικοί οργάνωναν

διαδήλωση ενάντια στην κρατική καταστολή. Η αστυνομία επιχειρούσε να τους διαλύσει. Καταλαμβανόταν το Χημείο. Αστυνομικοί και νεοναζί το πολιορκούσαν. Η πολιορκία λυνόταν με μεσολάβηση του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού και παρέμβαση της κυβέρνησης της Σουηδίας, αφού επί αρκετές ημέρες είχε τρομοκρατήσει τους αρμόδιους λόγω των "υλικών που υπήρχαν στο κτίριο, μεταξύ των οποίων βρίσκονταν και ποσότητες ραδιοϊσοτόπων". Ακολουθούσε θριαμβευτική πορεία δεκάδων χιλιάδων Αναρχικών στο κέντρο της Αθήνας, με επικεφαλής, κρεμασμένα σε καδρόνια τα λάφυρα της μάχης : κράνη, κλομπ, ασπίδες, ασύρματοι αστυνομικών. Λίγες μέρες μετά, ο Χρήστος Τσουτσουβής και τρεις αστυνομικοί σκοτώνονταν στην "Μάχη του Γκύζη" κι άρχιζε το ανθρωποκυνηγητό για την σύλληψη του Γιώργου Μπαλάφα και του Αβραάμ Λεσπέρογλου... Το Αναρχικό κίνημα "φούντωνε" κι η νεοδημοκρατική αντιπολίτευση έσπευδε να διακηρύξει ότι "οι Αναρχικοί είχαν καταλύσει το κράτος !"...

★ Λιγότερο γνωστή είναι η προειδοποίηση, τον Αύγουστο εκ μέρους φίλου του, πρός τον υφυπουργό δημόσιας τάξης : "Θανάση (Τσούρα), πρόσεχε. Θα σου φορτώσουν πτώμα...".

★ Η αλήθεια είναι πως η έντονη αστυνομική παρουσία γύρω απ' το Πολυτεχνείο και στην πλατεία Εξαρχείων είχε εξοργίσει τον κόσμο που μόλις είχε γυρίσει απ' την πρεσβεία. Οι αστυνομικοί είχαν - όπως και το 1980 - αφιονιστεί απ' τα όσα (από "διογκωμένα" έως ασύστολα ψέμματα) μετέδιδε το κέντρο τους καθ' όλο το τριήμερο των επετειακών εκδηλώσεων. Κάποιος αστυνομικός προκάλεσε τους Αναρχικούς στο σουβλατζίδικο...Τα πάντα είχαν σχεδιαστεί, προαποφασιστεί κι εφαρμοστεί από ειδικούς στην τεχνική της προβοκάτσιας. Ακόμη και οι παραιτήσεις που υπέβαλαν (για να μην γίνουν δεκτές) ο Κουτσόγιωργας και ο Τσούρας.

★ Μετά την δολοφονία ακολούθησε η κατάληψη του Πολυτεχνείου (που δεν μπόρεσε να κρατηθεί, καθώς οι Αναρχικοί είχαν να αντιμετωπίσουν τις ενωμένες δυνάμεις των αστυνομικών, των νεοναζί, των κνιτών και των καταδρομέων του στρατού που είχαν ήδη σταλεί από το Μεγάλο Πεύκο με πολιτική περιβολή). Κυνηγήθηκαν, βάσει του σχεδίου της αστυνομίας, προς το Χημείο, όπου και κλείστηκαν, αποφασισμένοι να αντισταθούν, μόνο που, τώρα, το Χημείο ήταν άδειο από "πολεμοφόδια" και οι Αναρχικοί που είχαν βρεθεί εκείνη την ώρα στην περιοχή δεν ήταν έτοιμοι για μάχη...

★ Συνοψίζοντας τα λάθη "στρατιωτικής τακτικής", "στρατηγικής" και "πολιτικής", διακρίνουμε :

- Υπερεκτίμηση των δυνάμεων και δυνατοτήτων μετά τα γεγονότα του Μάη.
- Υποτίμηση της εκδικητικής μανίας που είχε καταλάβει το κράτος και την αστυνομία μετά τις μαγιάτικες νίλες τους.
- Αδυναμία σύναψης κάποιων τακτικών συμμαχιών με συναφείς χώρους (αριστεριστές).
- Εφαρμογή της στρατηγικής του οχυρωμένου χώρου, ενώ θα ήταν πιο αποδοτική εκείνη του "χτύπα και τρέχα".
- Επιλογή λάθος τοποθεσιών για οχύρωση και άμυνα.
- Πλήρης έλλειψη επικοινωνίας όσων βρίσκονταν στο Πολυτεχνείο και στα Εξάρχεια με τους συντρόφους που μετά την πορεία βρίσκονταν σε άλλα σημεία της πόλης, καθώς και των τελευταίων μεταξύ τους.
- Η αντίληψη πως "η πλατεία είναι το κέντρο επιχειρήσεων και επικοινωνιών" θα έπρεπε να συνοδεύεται από την φρούρηση του "κέντρου" μέχρι να τελειώσουν οι όποιες "επιχειρήσεις". Αυτό, σε συνδυασμό με τον μη προκαθορισμό κάποιου "εναλλακτικού κέντρου" ήταν ένα σφάλμα που μόνο από καλή μας τύχη δεν το πληρώσαμε και με άλλες ανθρώπινες ζωές.

★ Την όλη κατάσταση, την έσωσε ο ίδιος ο δολοφονημένος Μιχάλης Καλτεζάς, αφού η λεβεντιά και τα μόλις 15 χρόνια του, συγκλόνισαν την κοινή γνώμη, όταν - αρκετές ώρες μετά το τέλος των "επιχειρήσεων" - μάθαινε τα "νέα"...

Πιστεύοντας πως η μελέτη του παρελθόντος αξίζει μόνο όταν αυτό αναφέρεται στο παρόν και γίνεται κινητήρια δύναμη για το μέλλον, μια μέρα σαν την σημερινή τιμάμε όλους εκείνους που έπεσαν σε κάθε χρονική στιγμή και σε κάθε τοπικό σημείο της πανανθρώπινης ιστορίας, παλεύοντας - όπως εκείνοι στο παρελθόν, όπως εκείνοι στο μέλλον - ενάντια στην καταπίεση, στην εκμετάλλευση, στην τυραννία των "αφεντών" της γης μας, κι αναρρωτιόμαστε :

- Μας έμαθε πολλά το αίμα του Νοέμβρη ;

Ο Αναρχικός δεν είναι όργανο καμμιάς συγκεκριμένης Αναρχικής ομάδας. Όσοι συμμετέχουν στην έκδοσή του αγωνίζονται για μιαν ελεύθερη, αυτοδιαχειριζόμενη κοινωνία, απαλλαγμένη από κάθε μορφής εξουσία και εμπορικούς - κερδοσκοπικούς «νόμους». Στα παραπάνω πλαίσια δεν απαιτείται η καταβολή κανενός είδους αντιτίμου για την απόκτηση του τεύχους. Οικονομική και κάθε άλλη ενίσχυση (συνεργασίες, υποδείξεις, ειδήσεις) είναι ευπρόσδεκτη από όσους συμφωνούν με τις παραπάνω αρχές μας. Η αναπαραγωγή όλης ή μέρους της ύλης, όχι μόνο επιτρέπεται, αλλά και αποτελεί επιδίωξή μας. Η αξιοπρέπεια - και μόνο - επιβάλλει την αναφορά της πηγής των αναδημοσιευμάτων.